

El camí de la psiquiatria

Alguna cosa haurem de fer els qui estem enrolats en l'exèrcit de la psiquiatria". Amb aquestes paraules, Just M. Casero expressava —el 31 d'agost de 1980, a Punt Diari— la seva primera reacció davant la mort de Franco Bassaglia, el principal promotor de la reforma psiquiàtrica de la ciutat italiana de Trieste. Justament mig any abans de morir, Bassaglia havia estat a Girona per pronunciar una conferència en què, reflexionant sobre la funció dels psiquiatres, va voler encomanar amb energia "l'optimisme de la pràctica per foragitar el pessimisme de la raó".

Pràcticament set anys després de la mort de Bassaglia i Casero, l'esperit de les seves lluites en el difícil univers dels bojos continua més viu que mai. Donant continuïtat a la intenció de Casero i seguint la filosofia de Bassaglia, l'exèrcit gironí de la psiquiatria va convertir Girona, del 10 al 13 de juny passats, en un fòrum obert de debat en el qual van participar alguns dels especialistes més prestigiosos del món en psiquiatria: Franco Rotelli, Fèlix Guattari, Robert Castel...

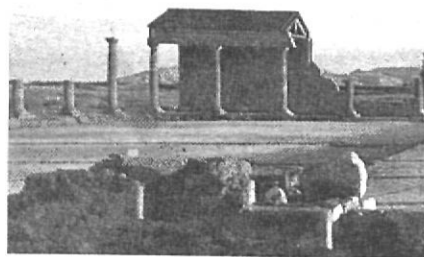
Les sessions, organitzades amb motiu de les VII Jornades de l'Asociación Española de Neuropsiquiatria, van comptar amb un convidat d'excepció: l'eminent psiquiatre català Ramon Sarró. Malgrat la seva avançada edat, Sarró explicà amb lucidesa les seves tesis i donà proves del seu sentit de l'humor, que potser no va ser prou ben entès quan es referí —en relació amb les teories sexuals de Freud— al fet que, segons ell, "s'ha desdramatitzat molt el fenomen de l'homosexualitat i ara ja no és vist com una pràctica estranya, la qual cosa no vol dir que sigui ni millor ni pitjor". Amb la seva habitual providència Sarró va sentenciar amb una frase una de les principals conclusions de les jornades: "El camí de la psiquiatria és escoltar el malalt: més conversació i menys medicació".

L'art d'Olot, massa diluït

El Museu Comarcal de la Garrotxa neix d'un projecte perfilat l'any 1982, aproximadament, en el qual participaren el Patronat del Museu-Biblioteca d'Olot, l'Ajuntament, la Diputació Provincial i la Generalitat. La Generalitat de Catalunya, particularment, es bolcà en aquest nou complex museístic, vist com a exemplar dins el context de la política global de museus a Catalunya. Hem parlat, intencionadament, d'un *nou* museu ja que, en línies generals, això és un fet constatable. Malgrat que els fons bàsics pertanyin a museus o col·leccions anteriors —el Museu Arqueològic d'Olot, que estava situat a la planta alta de l'antic Hospici, les Sales Blay i Clarà, dels baixos del mateix immoble, i el Museu d'Art Modern, del Parc Nou d'Olot—, i malgrat que hom conservi per a seu el ja esmentat Hospici, s'ha partit d'un concepte diferent: ja no la parcialització arqueològica, vulcanisme, art, indústria, etc., sinó la reunió d'un material que pugui "explicar globalment la història de la Garrotxa en els seus aspectes més importants (polítics, econòmics, artístics, socials, etc.), partint del medi natural, que introduirà l'ocupació humana, i abastant aquesta des de la Prehistòria fins als nostres dies" (d'una proposta de l'equip dirigent, amb Gabriel Alcalde com a conservador).

Es tracta, doncs, d'un Museu d'Història, ampliat en el seu concepte i abast (incloent la plàstica, la vulcanologia, la indústria). Aquest mateix any de 1987 s'ha realitzat, oficialment, la primera inauguració, malgrat que no totes les obres estan acabades. El projecte és del conegut equip de Josep Tarrús, amb Narcís Comadira en la part de disseny gràfic. Es tracta, efectivament, d'un dels projectes museístics més ambiciosos de Catalunya.

I si el judici, en molts aspectes, pot ésser positiu, no ho ha d'ésser tant, a parer meu, pel que fa a la integració —que considero greument desencertada— dels fons del Museu d'Art Modern, un tipus de museu aquest que, ampliat a l'art contemporani, és del tot necessari a Olot, dins el context —que tinc en compte— de l'art modern a Catalunya.

Turisme i oci

O"turisme i societat/cultura de l'oci". Aquests aparellaments, des de la vulgarització de l'automòbil i de les conseqüències que se'n seguien —asfaltització de les costes, migracions estiuenques de proporcions bíbliques, etc.—, són senzillament falsos. El turisme ha deixat de ser un assumpte ociós, lúdic, contemplatiu, recreatiu i autoedificant en el precís moment que en començaren de fer la majoria; quan el turisme era cosa de rendistes de la gleba o del teler o de la selfactina —quatre gats—, es tractava senzillament i indolent de perllongar l'oci hivernal practicat als ateneus, liceus i pisos de *querides*, a balnearis, hotels costaners o alpins, xalets i casinos, fossin a Sitges o al Lido venecià, amb l'estival amaniment del granissat, el trajo de fil i alguna intrusió a l'entrecames de la mainadera —la filla de l'encarregat o del masover gros. Aquest vagabundeig perfectament acotxat pel gruix de l'armilla, s'havia après i practicat tot l'hivern i generalment des de la tendra edat de bolquers; aquesta realitat ha estat descrita suficientment per Visconti i Narcís Oller, per Marcel Proust i Carles Soldevila, per Blasco Ibáñez i Josep Pla.

En determinat moment aparegueren el 2CV, el VW i el 600 i engegaren aquest turisme ociós al botavant. Aquests vehicles transportaren als escenaris estivals el gregarisme, la densitat i la quotidianitat de l'humil que, irremeiablement, esdevé mediocre quan és traslladada fora de context. Per resumir: es socialitzà el turisme sense tenir presents les categories —les *faixes*— noucentistes. Les aristocràcies i els pollastres gratapallers no es poden democratitzar perquè, en tal cas, desapareixen; si cal i sense dramatisme, per no entrebancar el progrés, es poden matar i en paus.

XEVI PLANAS

JAUME FÀBREGA

JOAN FERRERÓS

SANITAT

ART

CULTURA